

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Centru)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162.
Email: jcc@justice.md; Tel.: /+373 22/ 27-27-40
www.instante.justice.md

Dosarul nr. 2-344/26

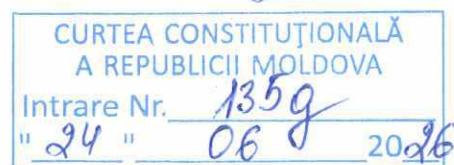
Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău
str. Alexandru Lăpușeanu, 28,

Prin prezenta, în temeiul încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 iunie 2026, Vă expediem sesizarea Valentinei Andronachi privind ridicarea excepției de constituționalitate a art. 75 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

Anexă: copia încheierii din 17.06.2026 pe 3 file
sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 3 file

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

Tatiana Balan

ÎNCHEIERE

17 iunie 2026

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată, compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Balan
Grefier Valeria Calmîc

examinând în ședință publică cererea depusă de către Valentina Andronachi cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Valentina Andronachi împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” cu privire la constatarea caracterului nociv și periculos al condițiilor de muncă, constatarea faptului prestării muncii în condiții nocive, declararea nulității parțiale a contractului individual de muncă, obligarea rectificării încadrării profesionale, recalculării și plății retroactive a sporului pentru condiții nocive/periculoase, acordării concediului de odihnă anual suplimentar și eliberării documentelor oficiale și încasarea cheltuielilor de judecată,

constată:

La data de 12 ianuarie 2026, Valentina Andronachi a depus cerere de chemare în judecată, care ulterior, a fost concretizată, împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” cu privire la constatarea caracterului nociv și periculos al condițiilor de muncă, constatarea faptului prestării muncii în condiții nocive, declararea nulității parțiale a contractului individual de muncă, obligarea rectificării încadrării profesionale, recalculării și plății retroactive a sporului pentru condiții nocive/periculoase, acordării concediului de odihnă anual suplimentar și eliberării documentelor oficiale și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 ianuarie 2026 a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de către Valentina Andronachi, fiind fixată ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

La data de 12 martie 2026, Valentina Andronachi a depus o cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 75 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

În ședința de judecată reclamanta Valentina Andronachi a susținut cererea și a solicitat admiterea acesteia.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtei ÎM „Regia Transport Electric”, avocatul Roman Doroftei a solicitat cererea la discreția instanței.

Audiind reclamantul și reprezentantul pârâtei, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră că, cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Totodată, conform §79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Conform §82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Raportând la caz prevederile enunțate, instanța de judecată constată că, condițiile indicate supra, necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, sunt întrunite în cererea înaintată de către Valentina Andronachi.

Așadar, după cum se constată în speță, obiectul excepției și, anume, prevederile art. 75 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către una din părți în proces, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată de către Valentina Andronachi cu privire la ridicarea excepției

de neconstituționalitate urmează a fi admisă. Or, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei contestate depusă de către Valentina Andronachi constituie o prerogativă a acesteia, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

Astfel, din considerentele enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de către Valentina Andronachi cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, 269 și 270 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

dispune:

Se admite cererea depusă de către Valentina Andronachi cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea Valentinei Andronachi în vederea examinării constituționalității art. 75 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Balan

Către: Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28, Chișinău, Republica Moldova, MD-2004
E-mail: secretariat@constcourt.md

Prin intermediul: Judecătoria Chișinău sediul Centru
Judecător: Tatiana BALAN
Adresa: MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
E-mail: jcc@justice.md

Reclamantă: Andronachi Valentina

SESIZARE

Andronachi Valentina, reclamantă într-o cauză civilă aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău sediul Centru, nr.: 2-344/2026, având ca obiect constatarea activității desfășurate în condiții nocive și recunoașterea stagiului special de muncă.

Excepția este ridicată personal de către reclamantă, în calitate de parte în proces, în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, articolele 121 și următoarele din Codul jurisdicției constituționale și Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află spre examinare cauza civilă intentată de subsemnata împotriva Î.M. „Regia Transport Electric”. Litigiul privește activitatea desfășurată timp de aproximativ 21 de ani în funcția de vopsitor industrial în cadrul întreprinderii municipale, precum și recunoașterea condițiilor nocive de muncă și a drepturilor care decurg din această activitate.

În cadrul procesului au fost depuse numeroase înscrisuri, acte oficiale, probe materiale și video, fiind invocate aspecte tehnice, medicale, de securitate și sănătate în muncă, precum și norme complexe din legislația muncii și a asigurărilor sociale. În cererea de completare depusă la dosar am informat instanța că nu dețin studii juridice și nu am capacitatea tehnică necesară pentru a mă apăra singură într-un litigiu complex purtat împotriva unei întreprinderi asistate de juriști profesioniști. Am informat instanța că mă aflu într-o stare de vulnerabilitate psihologică, confirmată prin Avizul psihologic din 18.12.2025, care atestă existența unei stări de anxietate ușoară manifestată prin îngrijorare excesivă, tensiune psihică și hipervigilență.

Pentru a-mi asigura exercitarea efectivă a dreptului la apărare, am dorit să îl împuternicesc pe fiul meu, Ionatan Andronachi, să mă reprezinte în fața instanței de judecată, acesta fiind persoana în care am deplină încredere și care mă asistă în pregătirea documentelor și în înțelegerea procedurilor judiciare. Totuși, articolul 75 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă îmi interzice reprezentarea de către fiul meu deoarece acesta nu este licențiat în drept.

Prin urmare, norma contestată produce efecte directe și actuale în cauza pendinte și este determinantă pentru modul în care îmi pot exercita drepturile procesuale.

Se contestă constituționalitatea articolului 75 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, în partea care prevede că persoanele fizice pot fi reprezentate de copiii lor numai dacă aceștia sunt licențiați în drept. Textul contestat este aplicabil direct în cauza aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău și împiedică reprezentarea reclamantei de către propriul fiu.

Sunt incidente următoarele drepturi și principii constituționale, Articolul 16, Articolul 20, Articolul 26, Articolul 54 din Constituție. Norma contestată interferează direct cu exercitarea dreptului meu la apărare și cu posibilitatea mea de a beneficia de sprijinul procesual al persoanei pe care o aleg.

În cauza mea există o ingerință concretă și actuală, nu una teoretică, deoarece legea îmi interzice efectiv să fiu reprezentată de propriul copil.

Dreptul la apărare nu poate fi redus exclusiv la posibilitatea angajării unui avocat. Acesta include dreptul persoanei de a-și organiza apărarea într-o manieră efectivă și de a beneficia de sprijinul persoanelor în care are încredere. În cazul meu, fiul meu este persoana care cunoaște integral circumstanțele cauzei, documentele anexate și situația mea personală. Legiuitorul nu afirmă că fiul meu este incapabil să mă reprezinte. Legiuitorul nu verifică pregătirea sa reală. Legiuitorul nu verifică experiența sa practică. Legiuitorul nu verifică dacă eu consimt liber la reprezentare. Singurul motiv pentru care legea îmi interzice reprezentarea este lipsa unei diplome de licență în drept. Această interdicție absolută afectează însăși esența dreptului meu la apărare.

Accesul la justiție trebuie să fie efectiv și practic. În cauza mea există un dezechilibru evident între părți. Pârâtul beneficiază de asistență juridică profesionistă. Eu nu dețin studii juridice. În plus, starea mea psihologică este afectată de anxietate și tensiune psihică, fapt confirmat prin documentele medicale depuse la dosar. În aceste condiții, interdicția de a fi asistată și reprezentată de fiul meu transformă accesul la justiție într-un drept pur formal.

Norma contestată creează două categorii de justițiabili, persoane care au copii licențiați în drept, persoane care au copii fără licență în drept. Prima categorie poate beneficia de reprezentarea gratuită și bazată pe încredere familială. A doua categorie este exclusă complet de la această posibilitate. Astfel, exercitarea dreptului la apărare ajunge să depindă de profesia membrilor familiei. Această diferență de tratament nu are o justificare suficientă și rezonabilă.

Chiar dacă scopul urmărit de legiuitor este asigurarea calității reprezentării în instanță, măsura aleasă nu respectă principiul proporționalității. Interdicția este absolută. Nu există excepții. Nu există evaluare individuală. Nu există posibilitatea instanței de a aprecia circumstanțele concrete ale cauzei. Legiuitorul putea adopta măsuri mai puțin restrictive decât excluderea

totală a copiilor majori fără studii juridice. Prin urmare, restrângerea depășește ceea ce este necesar într-o societate democratică.

Declar că prezenta excepție de neconstituționalitate este ridicată în legătură directă cu cauza aflată pe rolul instanței de judecată și că prevederea contestată este aplicabilă la soluționarea acesteia.

Solicit admiterea ridicării excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru examinarea constituționalității articolului 75 alin. (1') din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

Cu stimă,
Andronachi Valentina

DATA: 31.05.2026

Digitally signed by Andronachi Valentina
Date: 2026.05.31 14:20:43 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

